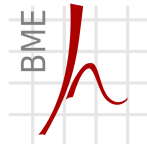

Generikus algoritmusok. Bitszintű operátorok

A programozás alapjai I.

Hálózati Rendszerek és Szolgáltatások Tanszék
Farkas Balázs, Fiala Péter, Vitéz András, Zsóka Zoltán

2020. november 30.

1. fejezet

Generikus algoritmusok

Tartalom

1 Generikus algoritmusok

■ „Kicsit generikus”

■ „Nagyon generikus”

2 Bitszintű operátorok

Motiváció

Rendezzünk 2D pontokat buborékalgoritmussal!

```
1 typedef struct { double x, y; } point;
2
3 void swap(point *px, point *py)
4 {
5     point tmp = *px;
6     *px = *py;
7     *py = tmp;
8 }
9
10 x koordinátájuk szerint növekvő (ascending) sorrendbe
11 void bubble_point_by_x_asc(point t[], int n)
12 {
13     int iter, i;
14     for (iter = 0; iter < n-1; ++iter)
15         for (i = 0; i < n-iter-1; ++i)
16             if (t[i].x > t[i+1].x)
17                 swap(t+i, t+i+1);
18 }
```


Motiváció

Határ a csillagos ég...

```
1 void bubble_point_by_x_asc(point t[], int n);
2 void bubble_point_by_x_desc(point t[], int n);
3 void bubble_point_by_y_asc(point t[], int n);
4 void bubble_point_by_y_desc(point t[], int n);
5 void bubble_point_by_abs_asc(point t[], int n);
6 void bubble_point_by_abs_desc(point t[], int n);
7 void bubble_point_by_angle_asc(point t[], int n);
8 void bubble_point_by_angle_desc(point t[], int n);
```

...és ezek még csak a 2D pontok...

- Írjuk meg a buborékalgoritmust függetlenül a rendezendő adatoktól és az összehasonlítási szemponttól!
- **Generikus algoritmus.**

Analízis

Mi a rendezés?

- Olyan algoritmus, amely
 - összehasonlításokból és
 - cserékből épül fel
- Ezek a rendező algoritmusok **primitívjei.**
- A primitívek dolgoznak közvetlenül az adatokkal, nekik kell ismerniük az adatok típusát
- A rendező algoritmus a primitívek hívási sorrendjét határozza meg, független az adattól.

Generikus algoritmus: 1. lépés:

- Emeljük ki függvényként a primitíveket!
- A cserével már megtettük (swap függvény)

Generikus rendezés

Emeljük ki az összehasonlítást külön függvénybe!

```
1 int comp_x_asc(point *a, point *b)
2 {
3     return a->x > b->x;
4 }

1 void bubble_point_by_x_asc(point t[], int n)
2 {
3     int iter, i;
4     for (iter = 0; iter < n-1; ++iter)
5         for (i = 0; i < n-iter-1; ++i)
6             if (comp_x_asc(t+i, t+i+1))
7                 swap(t+i, t+i+1);
8 }
```

Ezzel még nem spóroltunk meg semmit, a különböző primitíveket különböző rendező függvények hívják.

Generikus rendezés

Minden összehasonlító primitív azonos típusú:

```
1 int comp_by_??? (point *a, point *b);
```

Definiáljunk ilyen függvényekre mutató pointer típust

```
1 typedef int (*comp_fp)(point*, point*);
```

Adjuk át az összehasonlító primitívet is paraméterként

```
1 void bubble_point(point t[], int n, comp_fp comp)
2 {
3     int iter, i;
4     for (iter = 0; iter < n-1; ++iter)
5         for (i = 0; i < n-iter-1; ++i)
6             if (comp(t+i, t+i+1))
7                 swap(t+i, t+i+1);
8 }
```

A hívásnál választjuk ki az aktuális primitívet

```
1 bubble_point(points, 8, comp_x_asc);
```


Generikus rendezés

- Minden rendezési szemponthoz meg kell írunk a két pontot összehasonlító primitívet
- Az egyszerű megírt buborékredező függvény paraméterként kapja az összehasonlítási elvet is
- Tud a bubble_point függvény macskákat rendezni életkor szerint?
- Sajnos, még nem.
- De majd mindjárt igen!

Generikus rendezés

Definiáljuk át a primitívek paraméterezését

```
1 int comp_by_??? (point *array, int i, int j) { ... }
2 void swap_point (point *array, int i, int j) { ... }
```

A megfelelő függvénymutató-típusok:

```
1 typedef int (*comp_fp)(point*, int, int);
2 typedef void (*swap_fp)(point*, int, int);
```

Adjuk át a cserélő primitívet is paraméterként

```
1 void bubble_point (point *t, int n,
2                   comp_fp comp, swap_fp xch) {
3     int iter, i;
4     for (iter = 0; iter < n-1; ++iter)
5         for (i = 0; i < n-iter-1; ++i)
6             if (comp(t, i, i+1)) /* átkerült a ptraritmetika */
7                 xch(t, i, i+1); /* innen is! */
8 }
```


Generikus rendezés

A mutatóaritmetika a bubble_point függvényből átkerült a primitívekbe!

Nem kell tudnia a tömbelemek méretét, csak a tömb kezdőcímét!

A kezdőcímet adjuk át void *-ként!

```
1 void bubble(void *t, int n, comp_fp comp, swap_fp xch) {
2     int iter, i;
3     for (iter = 0; iter < n-1; ++iter)
4         for (i = 0; i < n-iter-1; ++i)
5             if (comp(t, i, i+1))
6                 xch(t, i, i+1);
7 }
```

A bubble függvény már nem tudja, hogy pontokat vagy macskákat rendez. Ekkor a primitívek is csak void *-ként kaphatják meg a tömböt. A megfelelő függvénymutató-típusok:

```
1 typedef int (*comp_fp)(void*, int, int);
2 typedef void (*swap_fp)(void*, int, int);
```


Generikus rendezés

A primitívek tudják, hogy milyen típusú adatokon dolgoznak

A void * kezdőcímet kényszerített típuskonverzióval átértelmezik

```
1 int comp_cat_by_age_asc(void *t, int i, int j)
2 {
3     cat *c = (cat *)t; /* mutatókonverzió */
4     return c[i].age > c[j].age;
5 }
```

```
1 void swap_cat(void *t, int i, int j)
2 {
3     cat *c = (cat *)t; /* mutatókonverzió */
4     cat tmp = c[i];
5     c[i] = c[j];
6     c[j] = tmp;
7 }
```

A hívás immár teljesen általános

```
1 bubble(cats, 8, comp_cat_by_age_asc, swap_cat);
2 bubble(dogs, 24, comp_dog_by_name_desc, swap_dog);
```


Összefoglalás

Generikus vektoralgoritmus

- Az algoritmust megvalósító függvény a tömböt `void *`-ként deklarált kezdőcímmel kapja meg
- Az általános algoritmus nem indexel, nem végez mutatóaritmetikát, csak a tömbindexekkel játszik
- A specializált primitívek `void *`-ként kapják meg a tömböt, és kényszerített mutatókonverzió után dolgoznak rajta.

További egyszerűsítés

- A cserélő primitív bájtonként cserél, nem is kell megírnunk minden típusra, elég az elemméretet átadnunk
- Gyorsrendező függvény az `<stdlib.h>`-ban

```
1 void qsort(void *t, size_t n, size_t elem_size,
2           int (*comp)(void*, void*));
```

2. fejezet

Bitszintű operátorok

Megjegyzés

- A `void *`-os pointerkonverzió „már-már durva hekkelés” kategóriába tartozik
- Ez is lefut figyelmeztetés nélkül:

```
1 Dalmatian doggies[101]; /* 101 kiskutya */
2 bubble(doggies, 101, comp_train_by_length,
3         swap_city);
```

- A határokat feszegetjük, nagyon kell figyelnünk!
- Jövő félévben sokkal szebb módszert tanulunk, csak más nyelven

Bitszintű operátorok

művelet	szintaxis
bitenkénti negálás	<code>~ <egész kif.></code>
léptetés (shift)	<code><egész kif.> >> <nemneg. egész kif.></code> <code><egész kif.> << <nemneg. egész kif.></code>

```
1 unsigned char a = 92; /* 0 1 0 1 1 1 0 0 */
2 unsigned char c;
3 c = ~a;                /* 1 0 1 0 0 0 1 1 */
4 c = a>>2;              /* 0 0 0 1 0 1 1 1 */
5 c = a<<3;              /* 1 1 1 0 0 0 0 0 */
```


Bitszintű operátorok

művelet	szintaxis
bitenkénti és	<egész kif.> & <egész kif.>
bitenkénti vagy	<egész kif.> <egész kif.>
bitenkénti kizáró vagy	<egész kif.> ^ <egész kif.>

```

1 unsigned char a = 92; /* 0 1 0 1 1 1 0 0 */
2 unsigned char b = 233; /* 1 1 1 0 1 0 0 1 */
3 unsigned char c;
4 c = a&b; /* 0 1 0 0 1 0 0 0 */
5 c = a|b; /* 1 1 1 1 1 1 0 1 */
6 c = a^b; /* 1 0 1 1 0 1 0 1 */

```


Alkalmazások

Kifejezés, mely igaz, ha a b bájt 3. bitje be van állítva

```

1 b & (1 << 3)
2 /* b:          0 1 0 0 1 0 1 1 */
3 /* (1 << 3):    0 0 0 0 1 0 0 0 maszk */

```

Ha b 3. bitje 1, akkor a kifejezés értéke maga a maszk, vagyis IGAZ.

328 BCD-ben (binary coded decimal)

```

1 bcd = (3 << 8) | (2 << 4) | 8;
2 /* 0011 0010 1000 */

```

Visszaalakítás¹:

```

1 value =          bcd      & 0xF + /* 0xF a maszk */
2          10*((bcd>>4) & 0xF) +
3          100*((bcd>>8) & 0xF);

```

¹intenzív zárőjelezés jó szokás

Értékadó operátorok

művelet	szintaxis
	<egész balérték> &=<egész kif.>
	<egész balérték> =<egész kif.>
viszonyított értékadás	<egész balérték> ^=<egész kif.>
	<egész balérték> >=<egész kif.>
	<egész balérték> <=<egész kif.>

Maszkolás – folytatás

Kifejezés, mely beállítja a b bájt 3. bitjét

```

1 b |= (1 << 3)
2 /* b (előtte): 0 1 0 0 0 0 1 1 */
3 /* (1 << 3):    0 0 0 0 1 0 0 0 maszk */
4 /* b (utána):  0 1 0 0 1 0 1 1 */

```

Kifejezés, mely törli a b bájt 3. bitjét

```

1 b &= ~(1 << 3)
2 /* b (előtte): 0 1 0 0 1 0 1 1 */
3 /* (1 << 3):    0 0 0 0 1 0 0 0 maszk */
4 /* ~(1 << 3):   1 1 1 1 0 1 1 1 inverz maszk */
5 /* b (utána):  0 1 0 0 0 0 1 1 */

```

Kifejezés, mely megfordítja a b bájt 3. bitjét

```

1 b ^= (1 << 3)
2 /* b (előtte): 0 1 0 0 0 0 1 1 */
3 /* (1 << 3):    0 0 0 0 1 0 0 0 maszk */
4 /* b (utána):  0 1 0 0 1 0 1 1 */

```